

BOŽIĆNI ŠKOLSKI PROGRAM

Najljepša dob je vrijeme djetinjstva – s ovim se, mnogi Karaševci još i dan danas potpuno slažu.

Nažalost, svakodnevni život i financijski problemi prisiljavaju sve više roditelje da to najljepše doba njihove djece, njihovo skupocjeno djetinjstvo, jedinstveno i nepovratno, ostave u brigu baka i djedova, kako bi otišli u nemilosrdnu tuđinu zaraditi novac za pristojniji život.

Iako tijekom godine postoji mnoštvo značajnih praznika, zimski praznici, pogotovo Božić, uspijevaju u najvećoj mjeri ponovno okupiti oko stola po svijetu rasprostranjenu obitelj.

Ta je činjenica poznata i nastavnicima Osnovne škole Klokotič, koji, prilikom zimskih praznika, velikim naporima stignu organizirati glasovitu školsku predstavu. Kako bi se čitavo selo obradovalo ovom školskom spektaklu, a ne samo uži krug roditelja djece sudionika, predstava se prikazuje (a to je već postala tradicija!) u klokotičkome domu kulture. Predbožićna predstava održala se 19.12.2010. godine, a đaci su imali i ovoga puta priliku glumiti ispred prave publike i uvjeriti brojno gledateljstvo u svoje glumačke spo-



Karaševski danac

sobnosti. Uz školskih đaka, na sceni su bili prisutni i mališani klokotičkog vrtića koji su svojim scenetama dobili najviše pljeskova publike.

Ako uzmemo u obzir da je prije par godina svaki razred klokotičke škole imao skoro duplo više učenika nego danas, onda možemo zamisliti da su i naponi profesora u organiziranju ovogodišnje kulturne manifestacije znatno povećani. Mali broj učenika, inače, otežava i rad

profesora, koji su primorani aktivirati i u drugim školama (osim u školi u Klokotiču) kako bi popunili svoje nastavne norme. Unatoč svim tim poteškoćama, većina gledatelja koja je prisustvovala malome kazalištu složila se da je održana predstava bila jedna od najuspješnijih u zadnjih nekoliko godina. Iza tog uspjeha, međutim, stoji značajan rad profesora, odgojitelja, učenika i polaznika vrtića. Za dobro izvedeni školski program zaslužna je odgojiteljica Milena Butariša („Božićna sceneta“ i „Doremi familija“), te nastavnici Chincea Mariana (Karneval priča i Božićna sceneta), Beța Verița-Marta (Tradicionalni karaševski plesovi), Cuandă Elena (Narodni rumunjski plesovi) i Lucacela B. Marian (scenete: Božić, A zašto on vježba? i Na izletu u Crnu Goru).

Zanimljiv je podatak da pojedini profesori sami pišu ili prilagođavaju dramske tekstove, tako da u pojedinim školskim izvedbama mogu se lako prepoznati prizori iz svakodnevnog života naše zajednice.

Daniel Lucacela



Božićna sceneta

Foto: S. Muselin

UREDNIŠTVO:

ISSN KOD 1841-9925

Počasni glavni urednik: prof. Milja RADAN

Glavni urednik: Slobodan GERA

Urednici: Ivan DOBRA; Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA; Slavica-Marija MUSELIN; Marija LACKIĆ

Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter i grafički dizajn: Ljubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro



REDACȚIA:

COD ISSN 1841-9925

Redactor principal onorific: prof. Mihai RADAN

Redactor principal: Slobodan GHERA

Redactori: Ivan DOBRA; Lina TINCUL; Daniel LUCACELA; Slavica-Maria MUSELIN; Maria LAȚCHICI

Tehnoredactor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter și designer: Liubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, jud. Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

U ovom broju / În acest număr:

STARIGRAD KARAŠEVO



str. 5
pag. 5

ŠTO SVE MOŽE

FINANCIRATI ZHR



str. 7
pag. 7

ŠKOLSTVO - OLIMPIJADE



Str.10 - 11
pag. 10-11

DVOJEZIČNO GLASILO KARAŠEVSKIH I TAMIŠKIH HRVATA
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A UNIUNII CROAȚILOR DIN ROMÂNIA



Godina: XVIII
Broj: 70.
siječanj 2011.
Anul: XVIII
Nr.: 70
ianuarie 2011

PO TREĆI PUT U SUBOTICI!

14. siječnja ove godine, u Subotici, Republika Srbija, održano je Četvrto Prelo Mladeži, Demokratskog Saveza Hrvata u Vojvodini. Na tamošnju kulturnu manifestaciju pozvana je bila i mladež Zajedništva Hrvata iz Rumunjske, a pozivu smo se rado odazvali.



Nogometne ekipe Hrvata iz Vojvodine, Mađarske i Rumunjske

*Foto: S. Muselin
nastavak na 2 str.*

nastavak sa 1 str.

Po treći put u Subotici!

Ovo je već treća godina za redom kada Hrvati iz Vojvodine zovu nas u posjet njihovim lijepim ravničarskim krajevima. Naša delegacija je većinom bila sastavljena od članova nogometnog kluba „Starigrad Karaševo 1299“, budući da je suradnja i lijepo prijateljstvo sa Subotičanima započelo upravo s prijateljskom nogometnom utakmicom između naše ekipe i nogometne ekipe DSHV-a.

U Subotici, u domu Demokratskoga Saveza, dočekali su nas i poželjeli nam dobrodošlicu gosp. Ivan Budinčević i gosp. Blaško Stantić (vijećnici DSHV-a), gosp. Ivica Mamužić (član subotičkog parlamenta) i gosp. Pero Horvacki (dogradonačelnik grada Subotice). Nakon ugodnog razgovora s domaćinima te razgledavanja sjedišta DSHV-a, krenuli smo prema centru grada.

Subotica je grad koji začara pogled od samoga ulaza i živ je dokaz da skupa mogu živjeti u harmoniji pripadnici različitih naroda; šarolika



Gradska kuća u Subotici

Foto: S. Muselin

koji nam je svojim enciklopedijskim znanjem o zgradi pripomogao da se ne izgubimo u gomili prelijepih detalja koje krasi ovaj impozantni objekt.



Veselje u restoranu KTC

etnička struktura stanovnika grada većinom je sastavljena od Mađara, Hrvata i Srba. Tko je bio u Subotici a nije posjetio Gradsku kuću, ne može reći da je vidio grad. Mi nismo ispustili tu priliku! Nadaleko najveća i najljepša građevina u Subotici, Gradska kuća postala je simbol grada nakon što je dovršena, godine 1910. Srećom, naša je grupa imala prvorazrednog vodiča, u liku dogradonačelnika Pere Horvatskog,

Nakon šetnje gradom uslijedio je, tradicionalni već, susret mladih nogometaša. Na umjetnoj travi, u maloj i zgodnoj športskoj dvorani, natjecale su se domaća ekipa Hrvata iz Vojvodine, gostujuća ekipa segedinskih Hrvata iz Mađarske, te naša ekipa iz Rumunjske. Domaća se ekipa opet pokazala kao najbolja, svladavši ostale dvije. Mi smo pak bili bolji od mađarskog tima. Što se naše ekipe tiče, možemo reći da smo izgubili na

svoju ruku u dvoboju s Vojvođanima. Nakon što smo relativno brzo povelili 2-0, „uspjeli“ smo sve do kraja susreta primiti čak tri gola. Mora se istaknuti da su to bile samo prijateljske utakmice i da nitko nije došao u Suboticu s opterećenim mislima na igru. Cilj našega putovanja bila je velika fešta „Prelo mladeži“ koju organizira Demokratski Savez Hrvata. Gospodin Blaško Stantić dao nam je nekoliko podataka o ovom događaju, „Na Četvrto Prelo Mladeži došli su nam mladi Hrvati iz čitave naše Vojvodine, Beograda, Zemuna, Zapadnjeg Srijema, Sremske Mitrovice, Južnog Podunavlja, Bača, Sombora i Sonte. Pored vas, karaševskih Hrvata iz Rumunjske, pozvani su i dragi nam gosti iz Mađarske (segedinski Hrvati), a također su prisutni i gosti iz Zagreba i Senja. Ovdje danas ima nazočnih oko sedamsto osoba, jer toliko ovaj objekat prima (n.r. riječ je o velikom restoranu KTC, koji se nalazi na periferiji grada). Važno je reći da se Prelo četiri godine uzastopno održava ovdje, da je svaki put do vrh glave ispunjeno i da se uvijek traži karta više. Mi, kao stranka, podržavamo i organiziramo ovu akciju mladeži DSHV-a, uz pomoć domaćih sponzora, te sponzora iz Hrvatske“.

Fešta je bila prava... Tamburaši su maestralno odsvirali i napravili odličnu atmosferu. Pjevalo se i plesalo sve do kasno u noć, a mi smo dobro raspoloženi krenuli prema našoj državi negdje oko tri sata ujutro...

Daniel Lucacela

NOVE KNJIGE U KNJIŽNICI

Pišem kratku obavijest čitateljima, informiram koje su nove knjige kupljene u karaševskoj knjižnici.

Ove godine većina novo kupljenih knjiga posvećene su dječjoj uzrastu. Pošto većina posjetitelja knjižnice iz Karaševa su djeca, odlučio sam da ove godine kupim knjige po njihovom ukusu. Knjige su kupljene novcem iz lokalnog proračuna. Video sam iz iskustva što obično djeca vole posuđivati i čitati i to sam kupio. Vole obično lijepe šarene knjige obojene slikovnicama. Spominjem nekoliko naslova za koji mislim da bi mogli biti interesantni i starijim čitateljima: „O mie și una de nopți“ - dvanaest sveska, „Stăpânul inelelor“, „Basmeele românilor“ – četiri sveska. Posebno naglašavam kolekciju knjiga „Basmeele românilor“, starijim generacijama poznatu kao „Povești nemuritoare“, i ja sam volio čitati te knjige, često su me zaustavljali ljudi u selu i pitali da li imam te knjige. Eto, sada ih imamo. Zato pozivam ljubitelje knjiga da posjete knjižnicu, imamo velik izbor knjiga, za svakoga i po svačijem ukusu.



Iacob Domanent

POŽAR U KARAŠEVU

Veoma jak požar je buknuo u noći od 24. prema 25. siječnja, nešto prije 22,00 h u obiteljskoj kući Milje Kurjaka, broj 51. u Karaševu. Požar je izbio naglo i ubrzo je zahvatio stolarsku radionicu prepunu drvenog materijala, kuhinju i krovšte.

Vojni vatrogasci iz Ričice su na lice mjesta izašli s tri vozila, nedugo nakon što su zaprimili poziv. Brzom i efikasnom intervencijom vatrogasci su u kratko vrijeme uspjeli ugasiti vatrene stihije i onemogućiti im da se prošire na susjedne kuće, koje su u Karaševu priljepljene jedna uz drugu. Sve do dolaska ričkih vatrogasaca, učinkovitu pomoć u gašenju su pružili susjedi i slučajni prolaznici, zajedno s nekim volonterima karaševske vatrogasne službe.

Požar nije bio podmetnut, vjerojatni uzrok su električne instalacije ili dimnjak. Materijalna šteta je ogromna, no na svu sreću, nitko nije ozljeđen.

Ivan Dobra

PREMINULA LIANA DUMITRESCU

U bukureštanskoj bolnici „Elias“ je 28.01.2011. god. preminula od posljedica srčanog udara Liana Dumitrescu, zastupnica

makedonske manjine u Rumunjskom parlamentu. Liječnici su je više od pola sata pokušavali reanimirati, ali nažalost bez uspjeha.

Rođena u Craiovi 1973.g., Liana Dumitrescu je 20. siječnja ispunila 38. godina. Apsolvirala je pravo na Sveučilištu u Bukureštu, neko vrijeme je radila kao pravnik, a zatim stručnjak i savjetnik u Zastupničkom domu Rumunjske. Od 2003. g. obnašala je funkciju potpredsjednika Udruge Makedonaca iz Rumunjske,

a 2004.g. je izabrana za zastupnika u Rumunjskom parlamentu. Imala je bogatu publicističku i znanstvenu djelatnost kao direktor publikacije



„Macedoneanul“ i aktivni sudionik različitih znanstvenih skupova. Bila je član karitabilnih fundacija „Armonia“ i „Civitas“, a 2008. g. ponovno je izabrana za zastupnika. Prerana i neočekivana smrt Liane Dumitrescu ostavila je veliku prazninu u rumunjskom Zastupničkom

domu te ogromnu bol u srcima neutješne obitelji i svih onih koji su poznavali ovu plemenitu i uvijek nasmijanu osobu.

Ivan Dobra

CROAȚII CARAȘOVENI ȘI NATALITATEA

În ultimele decenii, majoritatea țărilor europene se confruntă cu o problemă asemănătoare: reducerea natalității și îmbătrânirea populației.

De la această tendință nu face excepție nici România, cu atât mai puțin cele șapte sate în care trăiesc croații din România. Privind în trecut, aflăm din documentele istorice că în anul 1717, Carașova avea 400 de case, reprezentând una dintre cele mai populate zone ale Banatului. La acea dată doar 4-5 localități din Banat aveau 100, arareori 200 de case. Din păcate populația celor șapte sate croate a suferit de-a lungul

localitatea Carașova, 598 în satul Nermed, 225 în Iabalcea), în comuna Lupac locuiau 3027 de persoane, (965 în localitatea Lupac, 1037 la Clocotici, 464 la Vodnic și 561 în Rafnic), în total 6287 de locuitori.

Analizând aceste statistici constatăm că numărul croaților carașoveni este în continuă scădere. Principalele cauze ale acestei scăderi sunt migrațiile masive ale acestora în țările din Uniunea Europeană, precum și creșterea mortalității.



secolelor modificări. Astfel, de la un recensământ la altul, numărul croaților carașoveni se diminuează simțitor.

Potrivit recensământului din anul 1977, cele șapte sate croate aveau o populație de 7.248 de locuitori (2815 în localitatea Carașova, 698 în satul Nermed, 316 în Iabalcea, 1096 în Clocotici, 1112 în Lupac, 733 în Rafnic, 479 în Vodnic).

Conform recensământului din anul 1992 numărul locuitorilor din cele șapte sate scade vizibil și ajunge la 6771, (2629 în localitatea Carașova, 644 în satul Nermed, 277 în Iabalcea, 1013 în Clocotici, 1084 în Lupac, 642 în Rafnic, 482 în Vodnic).

La recensământul populației din anul 2002, comuna Carașova număra 3260 de locuitori (2437 în

Un alt motiv îl reprezintă scăderea numărului de nou-născuți. În urmă cu aproape cincizeci de ani, în majoritatea familiilor croate se nașteau 3-4 copii. Casele, deși mici, erau pline de răsetele copiilor și de voie bună. Astăzi, părinții cresc unul, cel mult doi copii.

Întrebându-l pe preotul Catci Gheorghe, acesta ne-a spus că în anul 2010 în localitatea Carașova și satele aparținătoare s-au născut doar 22 de copii, 12 fete și 10 băieți (16 copii la Carașova, 5 copii la Nermed și 1 copil la Iabalcea) în timp ce numărul deceselor a ajuns la 38 de persoane, 21 de bărbați și 17 femei (30 decedați în Carașova, 5 la Nermed și 3 în Iabalcea). În ceea ce privește căsătoriile în anul 2010, în Carașova s-au oficiat 6 căsătorii, la Nermed 2, iar la Iabalcea o căsătorie.

Aceeași situație îngrijorătoare întâlnim și în localitățile Clocotici și Vodnic. Potrivit informațiilor primite de la preotul Dobra Petar, în parohia din Clocotici au fost înregistrați anul trecut 5 nou-născuți (5 copii la Clocotici, nici un copil la Vodnic), 5 căsătorii (4 la Clocotici și 1 la Vodnic) și 20 de morți (17 persoane în satul Clocotici și 3 persoane în localitatea Vodnic). Observăm că în cele 5 sate numărul deceselor îl depășește pe cel al nou-născuților. O situație diferită găsim la Lupac. Preotul Tincul Marian ne informează că la parohia din Lupac s-au născut 24 de copii (17 la Lupac și 7 la Rafnic) și au decedat 18 persoane (10 la Lupac și 8 la Rafnic). Totuși, parohul a oficiat cele mai puține căsătorii, doar 2 în localitatea Lupac, din nefericire nici una în satul Rafnic.

Cât de mult a scăzut numărul locuitorilor din cele șapte sate croate în acești 9 ani, vom afla la sfârșitul anului, când, la decizia Guvernului, în perioada 21-30 octombrie 2011 se va realiza un nou recensământ al populației și al locuințelor. Recensământul populației din acest an va fi al treilea de după căderea regimului comunist, după cele din 1992 și 2002. În ultimii 20 de ani, populația României a scăzut cu peste 1,5 milioane de persoane, de la vârful de 23,2 milioane de locuitori atins la începutul lui 1990.

Lina Tincul

SIROMAȘTVO

Nema ni sunca,
Nema ni stola, ni stolica
Nema ni lijepih blagdana
Ima samo praznih kuća,
Mnogih tužnih dana.
Nema ni lijepih osjećaja
Ima samo tužnih doživljaja
To je samo bol siromaštva
Koji nema ni pola bogatstva
Nema ni svjetlog života
Ima samo nade
Da pronađe izlazak
I započinje
Nov početak.

Anonim

PROSLAVA BOŽICA U KARAŠEVU

Karaševski su vjernici Božić dočekali u crkvi Marijina uzvišenja, na tradicionalnoj Svetoj misi Polnoćki, koju je celebrirao vlč. Đuređ Katić.

Župna crkva iz Karaševa je i ovoga puta bila pretijesna da primi domaće i sve vjernike koji su za ovaj blagdan doputovali iz raznih europskih zemalja da u krugu obitelji i rodbine proslave jednu od najvećih i najradosnijih svetkovina – rođenje Isusa Krista. Nakon ponoćne mise okupljeni je puk imao priliku pratiti i jedan prigodni božićni program kojega su na otvorenoj sceni priredili učenici nižih razreda karaševske Dvojezične gimnazije pod vodstvom instruktora Mikole Gere i Petra Krste. Odmah uz otvorenu scenu postavljene su bile jaslice s motivima Isusova rođenja, što je dodatno pridonijelo dočaravanju božićnjeg ugođaja.

Božić je vrijeme molitve, mira i pomirenja, blagdan ljubavi radosti i darivanja. Svi se veselimo Božiću, ponajviše djeca. Posebno ukrašena jelka, na koju se stavljaju lampice, sitni slatkiši, raznobojne kuglice s raznim ukrasima i ukrasna nit, prisutna je u svakom domu karaševskih Hrvata kao tradicionalni božićni simbol. Ulice i kuće najvećeg hrvatskog sela u Rumunjskoj su u ovom periodu radosnije i veselije pod sjajem i blještavilom mnoštva lampica i drugih prigodnih dekoracija. Neposredno prije Božića, mještani kupuju novu odjeću, umotavaju poklone, kuhaju i pripremaju kolače. Prema ustaljenom običaju, karaševski Hrvati obično provode prvi dan Božića u sredini obitelji, zajedno sa svojim najmilijima, a sutradan posjećuju rodbinu i razmjenjuju poklone.

Mada su betlemaši jedan od običaja koji se u Karaševu zadržao do danas, sve je manje djece što na Badnjak, kada Karaševci u krugu obitelji bdiju, odnosno čekaju blagdan Isusova rođenja, idu s lijepo ukrašenim i osvijetljenim Betlemlom od doma do doma i navještuju ukućanima rođenje maloga Isusa. Taj tradicionalni običaj počinje polako iščezavati, a za uzvrat



Foto: L. Radan
Nastup učenika karaševske Dvojezične Gimnazije

nam sve češće dolaze skupine djece iz susjednih rumunjskih mjesta koja pjevaju „colinde“.

prepunom restoranu SC MILOVAN CONSTRUCT gdje je gošće zabavljao Mitar Mirić, zvijezda srpske folk estrade, a sva su mjesta bila unaprijed rezervirana. U novije vrijeme postala je prava moda da vlasnici karaševskih restorana pozivaju u svoje objekte pjevače iz susjedne Srbije ili pak formacije srpske narodne muzike iz Rumunjske, jer one privlače veliku publiku. I najveći restoran iz Karaševa, SC MOLDOVAN MEISTER, uspio je do kraja popuniti svoja mjesta radi toga što se za muzički ugođaj brinuo jedan bend srpskih narodnjaka iz Temišvara.

Postaje sve jasnije da osvajački muzički



Vlč. Đuređ Katić predvodi Svetu misu Polnoćku

U zadnjih godina potpuno je nestao običaj da se za vrijeme Božića Karaševci okupe u dvorani Doma kulture na tradicionalnom pučkom veselju. Do prije nekoliko godina i mladi i stariji naraštaji su gajili naše izvorne plesove, prije svega karaševski danac i tzv. „zdupaturu“, a svirači su bili porijeklom iz našeg mjesta. Nova vremena, drugačiji način zabave, novi običaji. Ovaj put je najveselije bilo u

trendovi iz susjedne Srbije sve jače potišću u pozadinu našu izvornu glazbu, a kako slušanje takve vrste muzike postaje za neke karaševske mladiće jedan od načina njihove kulturne manifestacije, ne bismo se trebali čuditi ako ti isti mladići ubuduće preobrate i svoju nacionalnost pod utjecajem kulturne podudarnosti s našim susjednim narodom.

Ivan Dobra

UMRLA JE ČASNA DAMIJANA MILA ZORIĆ

20. siječnja 2011. godine našega spasa, dragi Bog pozva k sebi našu časnu sestru Damijanu, koja je, kako znamo, zajedno s časnom Gracijom, Anitom i Firminom djelovala u našoj misiji u Ravniku.

Vijest o sprovodu je stigla do mene u zadnji čas tako da je trebalo u isti mah krenuti u Dubrovnik. Hvala Bogu, stigli smo tamo pola sata prije ukopa. Ja i moj otac. U velikom

iz Dubrovnika mogli smo pročitati i koju suzu zahvalnicu što smo došli iz daleke Rumunjske, koju je Damijana toliko voljela. Također, zahvalile su se i za buket cvijeća kojeg je poslao vlč. Patašan.

malo hodočasničko mjesto. Kaže se da roditelji dok su živi rade, a kad odu kod Boga onda mole i zagovaraju za nas.

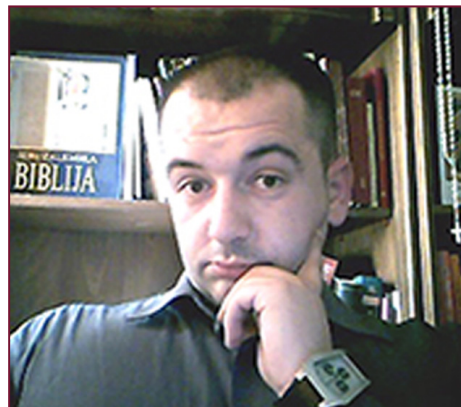
Puno puta, mi ljudi, pogrešno nazivamo neke stvari. Na primjer,

nazivamo Gospodom ili Gospodinom onu osobu koja je čista, lijepo obučena i lijepo govori. Međutim, kao kršćani znamo da je prava gospoda: majka, odgojiteljica, životvorka, moliteljica, utješiteljica, učiteljica, žena koja ne ostavlja i ne ubija svoju djecu nego ih cijenom svake

žrtve voli i čuva. Zato takve gospode puno puta imaju ispućane žuljeve, grbava leđa, bolesne noge i drhtave ruke. Sve je to od srpa, motike, lopate, metle, zima i vrućina koje su podnosile iz ljubavi prema nama. Ako su takvi ljudi još živi, onda njihove ruke ne smiju ostati bez korke kruha, njihova leđa bez meke postelje, a ako su kod Boga kao što je i Damijana, ne smiju biti bez naših molitvi i svetih Misa zahvalnica!

Neka joj bude laka Hrvatska zemlja!

Dr. theol. Davor Lucacela



RELIGIJA

Pogled iz kuta



Sestra Damijana (u sredini) s časnama u Ravniku

mnoštvu koje je došlo otpratiti Damijanu, susreli smo i župnika iz Lupaka, koji je, kako kaza, doputovao s gospodinom Šoferom, fotografom iz Ravnika. Oni su ostali nakon ukopa i na Misi zadušnici, na kojoj im se pridružio naš fra. Mario Jurišić. U velikoj žalosti koja je pogodila sestre

Istina je da čovjek skoro sve ima od svojih roditelja: prve korake, prve riječi, prvi osmijeh, prvu molitvu... Zato se nekada roditeljima ljubila ruka. Damijana je za mnoge iz Hrvatske i iz karaševskih sela bila prava majka u duhovnom smislu. Zato joj je toga dana grob postao



Samostan u Ravniku

nastavak sa 12 str.

Korizme, velikog posta).

Na Božić se obično jelo svinjsko meso i pilećina, a na Novu godinu se jedino smjela kuhati svinjska glava (stari su vjerovali da onaj koji na taj dan jede pilećinu neće napredovati, jer kokoška sve razbacuje oko sebe, a svinja unapređuje kada kopa s gubicom).

Iza Nove godine dolazi blagdan Sveta tri kralja ili Bogojavljenje koje se obilježava 6. siječnja. Na taj dan, po običaju, blagoslivlja se voda i s njome svećenik vrši poslijepodne blagoslov kuća i obitelji, stoke i svih stečenih dobara. Na stolu za blagoslov obavezno mora biti upaljena svijeća, čaša vode, malo soli, kukuruza, graha, oraha i žita. Sjemenja bi se čuvala za sijanje, a voda i sol za kuhanje ili bi pak voda bila kušana od svakog člana obitelji, radi dobrog zdravlja. Ništa se nije smjelo baciti. Na vratima blagoslovljene kuće pisala bi slova G+M+B i data godina. To su inicijali trojice kraljeva, Gašpara, Melkiora i Baltazara, koji su išli pokloniti se malom Isusu. Ranije su se ovi znakovi upisivali kredom, a danas se koriste samo specifične

naljepnice koje se drže na vratima do idućeg blagoslova kuće.

Nekada prije plaćanja crkvenog poreza (lukno), svaka obitelj bi darovala svećeniku, nakon blagoslova kuće, od onoga što je imala u dimnjaku (mesa i kobasica), u podrumu (krumpira, jabuka, krušaka itd) ili pak u potkrovlju (kukuruza i



žita). Naziv ovog blagdana poznat je u našim krajevima i kao Krstov dan ili pod nazivom "kad ide gospodin s krstićam".

Božićni krug običaja koji započinje s vremenom Adventa, a

završava Svjećnicom i danom Sv. Blaža, ponovo pruža priliku ljudima da pronađu vrijeme za mir i duhovnu obnovu i da se pripremaju za najveći kršćanski blagdan, Uskrs.

Predblagdanske dani i sve pripreme koje idu uz njih jačaju i povezuju obiteljske vrijednosti, tjeraju nas da budemo bolji, bar u to

vrijeme. Za mnoge, svakako, postalo je najljepše doba u godini. To je vrijeme kad se većina obitelji okuplja u svojim domovima i kada se u nama budi sjećanje na djetinjstvo i miris toliko željene okićene jelke (pogotovo zbog slatkiša koji su zamijenili nekadašnje voće i lanac nanizanih kokica).

Kako su se veselili naši predaci i kako mi to radimo danas, razlika je velika. Nažalost, mjesec prosinac, u naše dane, potpuno je komercijaliziran, tako da se izgubio njegov pravi smisao.

Manija kupnje nema granice. Mnogi više i ne znaju što se zapravo na Božić slavi nego ga, nažalost, povezuju isključivo s kićenjem božićne jelke, kuće i darovima Djeda Božićnjaka.

Slaviša-Maria Muselin

CE ȘTIM DESPRE POLUARE?

Definirea noțiunii de poluare s-a făcut în diferite moduri, pornind de la faptul că etimologic, a polua înseamnă a murdări, a degrada, a profana.

Poluarea poate fi definită ca o modificare defavorabilă mediului natural, care apare parțial sau în totalitate ca urmare a activității umane, are efecte directe sau indirecte asupra acestuia, alterând repartitia fluxului de energie, nivelul de radiații, compoziția fizico-chimică a mediului natural și abundența speciilor.

Aceste modificări pot influența omul direct sau indirect, prin intermediul produselor agricole, ape i altor produse biologice, afectează obiectele fizice, posibilitățile recreative ale omului și urătesc natura (Ramade, 1992).

Poluanții sau substanțele poluante sunt produși de origine naturală sau artificială care, pătrunzând în diferite compartimente ale biosferei, produc modificări fizico-chimice ale mediului natural, alterează fluxul de energie și nivelul de radiații și abundența speciilor. Poluanții sunt răspândiți în biosferă prin mecanisme specifice fiecărui mediu de viață, sunt încorporați în biomasa organismelor vegetale și animale și își măresc concentrația în diferite verigi ale lanțurilor trofice printr-un mecanism activ de bioconcentrare.



Prof. Novac Ion și prof. Ghera Nicolae

ZIMSKI BLAGDANI I NEKI OBIČAJI KOD KARAŠEVSKIH HRVATA

Blagdani su prošli, a s njima se i naša obitelj, koja se okupila da zajednički proslavi najradosniji kršćanski blagdan, Božić, ponovo rasprostrla diljem svijeta.

Zimskih svetkovina ima najviše. Jedino tada su naši stari imali više vremena za opuštanje, gozbu, razveseljavanje i odmor. Tijekom zime nije bilo poljoprivrednog rada, ali to ne znači da su ljudi samo odmarali i uživali u jelu i piću. Već se je tada ručni ženski rad, na svakovečernjim sidenjkama (prelima), najviše obavljao. Vezle su se i izrađivale nove košulje, plele vunene čarape i pačke, šila ili krpila poderana odjeća, itd.

U našim krajevima skoro ni jedna obitelj nije započimala zimske blagdane ako nije do 6. prosinca, odnosno do blagdana svetog Nikole, imala u dimnjaku i u zemljanim posudama pospremanu svinjetinu. Nakon 25. studenog, kada Crkva slavi sv. Katarinu, odmah prve nedjelje počinje Advent ili Došašće. To je period pripreme i posta, koji traje četiri tjedna i u čiju pomoć dolaze svakodnevne mise zornice, gdje se vjernici mogu ispovijedati i pričestiti, kako bi s čistom dušom i mirnom savješću bili spremni za proslavu Božića.

4. prosinca blagdan je Svete Barbare, jedne od adventskih glasnica koja nam naviješta Božić i jedne od 14. svetaca pomoćnika u nevolji. Ona je karaševskim Hrvatima poznata jedino kao zaštitnica rudara i Nju su posebno zazivali u pomoć i častili karaševski rudari koji su radili u rudnicima iz okoline.

Iza sv. Barbare dolazi sv. Nikola, koji u čizmicu dobre djece danas stavlja slatkiše, a šibe dijeli neposlušnoj djeci. Nekada je on bio skromniji, pa je darivao samo pokoju jabuku ili krušku, ili pak pokoju orah (kasnije i orasi u šećeru). Ima dosta obitelji koje upravo tada prave veliko slavlje u čast sveca čije ime nosi ili je nosio nekada glavni član obitelji. Na slavlje je pozvana rodbina, a danas, uz rodbinu, dolaze najbliži prijatelji i pokoji susjed.

Od sv. Nikole do Badnjaka karaševski Hrvati nemaju druge svetkovine. Na Badnjak se uvijek ustajalo ranije, kako bi se na vrijeme obavili svi poslovi do večernjeg zvona, poznat kod nas kao **Zdrava**



Blagoslov kuća u Klokotiču 2011. godine

Foto: S. Muselin

Marija. Običaj je kod nas da se toga dana posti i trpi do kasno navečer kada cijela obitelj sjeda za stolom i jede nemrsnu hranu. Pogotovo bi to poštovala mlade djevojke, jer su vjerovala da ako poste do kasno uveče, preko noći bi sanjale svog suđenika (obećanog mladića za udaju).

Toga se dana uglavnom jeo krumpir, grah, kupus, šuške (suho voće kuhano u vodi) kasnije i riba, a bogatije obitelji imale su te večeri i pečenog kruha na stolu. Ispod stola stavljala se slama i tri krasonja (klipa) kukuruza (simbolizirajući Mariju, Josipa i maloga Isusa), a na sto su se stavljale u čašu vode tri grančice od različitog voćnog stabla i orasi u bljuce (zemljana zdjelica). Kad bi se cijela obitelj okupila, tada bi najstarija žena u kući bacila orahe prema tavanu i rekla „Slez Bože u selo, da je selo veselo i sva kuća vesela!“ Orasi moraju što jače udariti pri padu kako bi godina bila rodna, a oni članovi obitelji koji bi više oraha prikupili, bili bi zdraviji i bogatiji sljedeće godine. Na Badnjak se nije smijelo nikome ići i ništa davati iz kuće, sve dok ne prođe polnoćka. Jedinu iznimku činio je čin darivanja najljepših jabuka i

krušaka u crkvu, kako bi se okitilo božićno drveće. Danas toga više nema. Raznobojne su kuglice i umjetne električne lampice zamjenile svu prirodnu ljepotu!

Pjevajući božićne pjesme i navješćujući rođenje maloga Isusa, Betlemčiči, malo veća djeca iz Osnovne Škole, moraju proći kroz cijelo selo do polnoćke, pjevajući i noseći radosnu vijest svakoj kući, s riječima „Želite li Betlem?“. Svaka obitelj koja na Badnji dan želi primiti betlemčiče, ostavlja otvorena vrata kuće i čeka njihov dolazak. Poslije odlaska betlemčiča, na polnoćku ide skoro cijela obitelj. Ljudi bi tada silazili u selo, svi oni koji su živjeli po salašima, a nakon sudjelovanja na Svetoj misi opet su se vraćali k svojim salašima. Nekada je malo Karaševaka živjelo na selu, većina ih je živjela po salašima.

Prije samog blagdana žene bi spremale svoju svečanu narodnu nošnju, košulju, kako bi bile lijepo odjevene na Božić, ali i 26. prosinca, na blagdan Svetog Stjepana, jer su se tada držale igranke po selima i počimale svadbe (koje bi trajale sve do Pepelnice, odnosno do početka

nastavak na 13 str.

MOGUĆNOSTI NOGOMETNOG TIMA STARI-GRAD KARAŠEVO 1299. DA PROIGRA NA SVOM DOMAĆEM IGRALIŠTU U KARAŠEVU

Na zadnjem sastanku i II.-om po redu generalnom skupu ekipe Starigrad Karaševo, 07.01.2011. okupili su se svi članovi rukovodećeg odbora i raspravljali o problemima s kojima se suočava ekipa i sportaši, te raznim daljnim ciljevima dotičnog sportskog društva.

Na dnevnom redu bile su 7. točke, a na jednoj od točaka raspravljalo se i o problematiki odvijanju igara, odnosno službenih utakmica i treninga na domaćem terenu u Karaševu. Kao što je već nebrojeno puta spominjano, ekipa Starigrad Karaševo 1299. stvorena je iz potrebe da prvenstveno igraju naša djeca iz Karaševa. Nažalost, od njezinog osnivanja u ljeto 2010. godine kroz raznih molbi (sveukupno 4., – 2. od strane ZHR i 2. od strane kluba upućene što općini, što mjesnom vijeću) one su odbijane ili je odgovoreno na lijep način iz obaveza jer se službeno mora odgovoriti. Pokušavalo se kroz ovu proteklu pola godinu naći razne metode za riješavanje ovog „fenomena“ na ispravan, legalan i lijep način. Pokušalo se i usmenom komunikacijom i sa predstavnicima za kulturu, no bez nekog konkretnog ili uspješnog dogovora. Predložili smo predstavnicima mjesta neka oni kažu koji se uvjeti moraju ispuniti kako bi ekipa zaigrala na domaćem terenu. No čini se da se to svakim mjesecom odugovlači ili se pak, ipak ne želi da se stvari pomaknu s mrtve točke i nađe neko rješenje/ dogovor. I ako smo svi mještani iz ekipe i plaćamo porez, trebali bi imati prioritet besplatnog igranja na terenu, no bez obzira na to spremni smo i platiti neku zakonsku svotu



STARIGRAD KARAŠEVO 1299.

Foto: I. Domaneant

novca da bi igrali u našem selu. Tu su razni troškovi za igralište koje sigurno ekipa ne zanemaruje, poput vode, brige o travnjaku i drugo. Sigurno da nitko iz ekipe Starigrad nije protiv toga kada je već ovakva situacija, da druga ekipa ne igra tu. Mi igramo različite lige, jedni subotom, a drugi nedjeljom i mjesta bi bilo za sve. Svakako neka nitko ne bude uvrijeđen ali načelnik općine zajedno s mjesnim vijećem trebao bi imati više osjećaja, razumijevanja i odgovornosti za situaciju koja nikom ne pomaže, za novu ekipu i lokalnu mladež. **Nadajmo se da kroz mnoštvo apela tijekom protekle pola godine, ipak se na kraju pronađe rješenje za novu ekipu i odigravanje**



Zasjedanje II.-og generalnog skupa ekipe Starigrad Karaševo

kako službenih utakmica i treninga, tako i prava igranja te provođenja slobodnog rekreativnog vremena djece i mještana, na jedinom zasada igralištu iz Karaševa, unatoč nekim pojedincima koji to ne žele ni pod koju cijenu, a govore obrnuto te da oni nemaju zapravo ništa protiv toga. Sve se to jednostavno može riješiti ako se hoće, u nekoliko koraka, preko ugovora o unajmljivanju terena (na određeno vrijeme za odigravanje ne/ službenih utakmica i treninga) ili na rumunjskom tzv. „Contract de închiriere“ (pe o anumită perioadă de timp doar pentru desfășurarea jocurilor ne/oficiale și a antrenamentelor). Ugovor bi se trebao sklopiti između vlasnika igrališta – a to je, ili bi trebalo biti, vlasništvo Karaševske općine (proprietar – în acest caz proprietar comuna Carașova, terenul fiind situat pe domeniul public identificat în anexa nr. 22, poziția 82 la H.G. nr.532/2002) i unajmitelja (chiriaș - în acest caz solicitantul), ugovor koji već davno predlažemo. Tako bi se najjednostavnije riješio problem i razna prepiranja. Svaka ekipa je samostalna i tu doista ne bi bio nikakav problem, jer ekipa Starigrad Karaševo 1299. spremna je na suradnju što se odvijanja treninga tiče na igralištu u Karaševu! Slogom rastu mnogo stvari, a nesloga sve pokvari.

Slobodan Ghera

VESELI I RAZIGRANI NOVOGODIŠNJI VATROMET

Božićni i novogodišnji blagdani su zacijelo najomiljeniji među nama, napose među djecom.

To je vrijeme darivanja, stavljanja poklona pod bor, i svatko se tome raduje, pogotovo djeca. Unatoč financijskoj krizi koja još uvijek cvjeta, svatko je nešto nekome darovao i primio, pa bilo to obična čokoladica ili bombon. I svi zajedno čekamo dolazak nove godine.

Na prijelazu iz stare u novu 2011. godinu, Zajedništvo Hrvata je opet obradovalo sve one koji su se odlučili provesti novogodišnju noć u Karaševu, ispred otvorene scene, ili pak u Lupaku, u samom centru mjesta i uz glavnu cestu. Osim što su imali priliku zajedno odbrojavati zadnje sekunde 2010. godine, stanovnici Karaševa i Lupaka su u svojim mjestima uživali i u tradicionalnom deseto-minutnom vatrometu koji je obilježio ulazak u 2011. godinu.



Foto: L. Radan
Novogodišnji vatromet u Karaševu na prijelazu u 2011.-tu god.

RAZNI TEČAJEVI ZA POLJOPRIVREDNIKE I PČELARE U "RIČICI"!

Protekle 2010.-te godine u Karaš-Severinskoj županiji održani su različiti tečajevi (oko 32. tečaja) za osposobljavanje i usavršavanje jednog velikog broja ljudi (oko 1.115) zainteresiranih za specijalizaciju u poljoprivrednom sektoru (domeniul agricol). Rok trajanja pojedinih tečajeva varirao je između 3. do 6. mjeseci, nakon čega su polaznici dobili završnu diplomu o uspješnom završetku tečaja, priznatu od Europske Unije (certificat de absolvire UE). Pomoću te diplome oni su imali mogućnost pristupiti s vlastitim projektima strukturalnim i namjenskim fondovima za razvoj vlastitog obrta kroz mjeru 141. i 112. Primjerice, samo za potražnju poljoprivrednika u našoj županiji, lanske godine napravljeno je preko 500. projekata u vrijednosti oko 4,6 milijuna eura.

I ove godine Poljoprivredna Komora Karaš-Severinske županije planira organizirati nove tečajeve, izjavljuje direktor komore, gosp. Pavel Nefir. Riječ je o tečajevima

za "Lucrători în cultura plantelor (2. tečaja); cursuri pentru apicultori; cursuri pt. lucrători în creșterea animalelor (2. tečaja); curs pentru pescari în ape teritoriale și de coastă; legumicultori; pomicultori; distilatori

de răchie și lucrători în gospodăria agroturistică (po 1. tečaj)". S toga, svi koji žele polaziti te tečaje, mogu se više raspitati i interesirati u Ričici, kod "Camera Agricolă".

Slobodan Ghera



SUSRET NASTAVNIKA HRVATSKOG JEZIKA U RAVNIKU

U utorak, 25.01.2011. u Ravniku je održan susret nastavnika hrvatskog jezika.

Susretu su nazočili učitelji i profesori hrvatskog jezika i književnosti koji predaju u našim školama, a nazočna je bila i nadležna inspektorica gđa prof. Jadranka Baicu. Susret je organiziran na inicijativu metodičara prof. Lucacela Ghe. Marijana, i sudjelovali su kako slijedi: prof. Dogariu Maria, prof. Lucacela B. Marijan, prof. Lucacela Milena, prof. Mistoiiu Alina, nastavnici Filca Ana i Martin Vorga. Za ugodnu i konstruktivnu radnu atmosferu pobrinuo se domaćin susreta u Ravniku, prof. Petar Hategan zajedno s ravnateljicom, gđom Marijom Dragijom i ostalim nastavnicima. Na dnevnom redu susreta našle su se aktualne vruće teme koje se odnose na školstvo, pogotovo manjinsko, sastavljanje školskih komisija, programa, a posebna je pozornost posvećena nadolazećim natjecanjima iz hrvatskog jezika, odnosno olimpijadama.

Nakon razmatranja raznih prijedloga, a uzimajući u obzir službene stranice rumunjskog Ministarstva obrazovanja i školstva, raspored održavanja olimpijada je sljedeći: **ŽUPANIJSKA FAZA** – datum održavanja je 26.02.2011., u KARAŠEVU.

DRŽAVNA FAZA – datum održavanja: od 15.04.-19.04.2011., u gradu Falticeni, županija Suceava.

Određeno je također, da će se 12.02.2011. u Lupaku održati lo-



Profesori i Insp. Baicu Jadranka za okruglim stolom u Ravniku



Foto: M. Lațchici

kalna faza za sve učenike pripadnike hrvatske nacionalne manjine, koji školu pohađaju izvan mjesnih škola.

ORFEU

Pe malul apei azi trecea
În grabă, o fetiță brună,
Cu pielea ca de catifea,
Cu ochii mari și chip de lună.

Chiar dacă pașii îi iuțea,
Zări la harpă un artist,
Era batrân, precum o stea,
Cu ochii ca de ametist.

Cânta batrânul în neștire,
Orb cum era, de când e veacul,
Și emana dumnezeire,
De se uimea și pitpalacul.

Și-n cântul lui își depăna
Povestea-i tristă de demult:

Nebun, o lume-l socotea,
Nebun îi mai spuneau și-acum.

Copila sta și-l asculta
Și lacrimile-i umplu fața,
Iar harpa lui duos cânta,
Pe strune, înșirându-i viața.

El îi atinse fața blândă,
Ea-i arăta iubirea ei
Și-i spuse vocea tremurândă
Că locul lui e printre zei.

Plecă fetița mai departe
Și versuri pline de tristeți,
În urma ei, ca niște șoaapte,
Se prefăceau în frumuseți.

Sărățeanu (Toma)
Cristina Liliana

Dobra vijest je i ta da će nam se i ove godine, na inicijativu karaševskih nastavnika, pridružiti učenici iz Rekaša, te će se tako nastaviti borba za opstanak materinskog hrvatskog jezika u tom mjestu.

Ne moramo dodatno naglašavati da su nastavnici već upoznali svoje učenike sa sadržajima prema nastavnim programima te da će ti sadržaji obuhvatiti cjelokupno gradivo iz gramatike i književnosti koje su oni obradili u ovom semestru.

Nastavnicima i nadasve učenicima želimo dobar rad i uspjeh na olimpijadama. Ujedno se unaprijed zahvaljujemo svim potencijalnim dobročiniteljima koji shvaćaju ozbiljnost natjecanja iz hrvatskog jezika i na bilo koji način doprinose bespriječnom organiziranju svih faza.

Maria Lațchici

DOVIĐENJA ZIMSKI BLAGDANI, DOBAR DAN ŠKOLSKJE OLIMPIJADE

Već je sredina mjeseca siječnja. Škola, fakulteti, posao – sve je počelo.

Cijeli smo prosinac uživali u blagdanima. I to, počevši od svetog Nikole kada smo svi (potajno, stvarno svi) čistili cipele i čekali barem malu šibu ako ništa drugo, pa smo kitili jelku za blagdan rođenja Isusova – Božića, a oni najvrijedniji među nama su svaki dan ustajali u zoru i išli na ranjutarnu misu, na zornice, pa sve do fešta i vatrometa za Novu Godinu.

Novu smo godinu započeli raznim zabavama, a onda svoje

ujedno i olimpijade, iz matematike, fizike, rumunjskog i stranih jezika.

Stoga smo na vrijeme provjerili službene internetske stranice rumunjskog ministarstva obrazovanja i vidjeli da su objavljeni datumi održavanja školskih olimpijada, kako bi djeca bila obavještena i dobro se pripremila. Nas je posebno zanimala olimpijada iz materinskog, hrvatskog jezika i knjiženosti. Na internetskim smo stranicama saznali da je predviđeno da se županijska faza

pa županijsku fazu. Među nama ima onih koji uče konstanto cijelu godinu, a ima i onih koji to rade kampanjski. Kako god bilo, svi učenici imaju jednake šanse. Pogotovo što imaju na raspolaganju skoro tri mjeseca.

Svatko od nas ima neki dar, u nečemu je dobar, odnosno bolji od drugih. Ima učenika koji su dobri u matematici, fizici, drugima dobro idu jezici. Neki će svoje znanje dobro izraziti Shakespeareovim, neki Goetheovim, neki Molierovim, neki

Puškinovim, neki Eminescuovim jezikom, no najveći će broj biti onih koji će najljepše eseje, sastave, pjesme napisati na materinskom jeziku.

Olimpijada nije samo provjera znanja učenika, ujedno je i provjera rada učitelja, nastavnika i profesora. A kada je o olimpijadi materinskog jezika riječ, onda je to i provjera, kruna govorenja materinskog jezika u našim obiteljima. Stoga, kada nam ponesane neka književna riječ, odnosno je se ne možemo sjetiti, tada posegnimo za našim starim i dobrim karaševskim govorom. Zajedničkim radom učenika i profesora, polučit će se najbolji rezultati.

Foto: S. Ghera Stoga, dragi učenici, uz pomoć profesora i obitelji, prionite na posao, smjestite se ugodno u fotelje i čitajte lijepe i zanimljive lektire iz bogate riznice hrvatske knjiženosti, a navečer slušajte pripovijesti vaših baka i djedova na karaševskom. I ideje za sastave i eseje će doći kao same od sebe.

A rezultatima ćete se veseliti na proljeće, prije Uskrsa. Dobro vam bilo učenje, čitanje i pisanje!

Maria Lačhici



Učenici iz Karaševa

kuće opet pospremali i čekali da nam župnik dođe i posveti jelku i cijeli dom na blagdan Sveta Tri kralja. U nedjelju smo proslavili Isusovo krštenje i time su zimski blagdani iza nas. Znači, nakon obilja dobrih ručkova i večera u obitelji i s rodbinom, nakon zabava, diskoteka i plesnjaka, odmorni i s novim elanom zakoračili smo u novu radnu godinu.

Počela je i nastava u školama pa smo svi opet prionuli na učenje i rad jer bliži se kraj prvog semestra. Testovi, pisani i usmeni radovi a

održati u veljači, a državna u travnju. Točnije, državna će se olimpijada održati ove godine u razdoblju od 15. do 19. travnja, u gradu Fălticeni, u županiji Suceava. Znamo da je to poprilično daleko, na sjeveroistoku naše zemlje, no ujedno i dobra prilika da upoznamo nove krajeve. Poznato nam je i to da taj kraj obiluje prekrasnim pravoslavnim samostanima, crkvama, muzejima posvećenim velikanima rumunjske knjiženosti.

No, do državne faze trebamo proći kroz lokalnu, općinsku

ŠTO SVE MOŽE FINANCIRATI ZHR?

Što sve može financirati ZHR - pitanje je koje muči jedan dio stanovnika karaševskih sela.

D a li krovna organizacija Hrvata u Rumunjskoj smije graditi mosteve ili asfaltirati puteve s fondovima koje dobiva od Rumunjske vlade?

Kako je opće poznato, u Rumunjskoj je trenutno službeno priznato 19. nacionalnih manjina, a svaka manjina ima pravo na svog predstavnika u Rumunjskom parlamentu. Rumunjska država dodjeljuje fondove za potporu manjina, nudi im prava i slobodu za očuvanje i

promoviranje kulturalnog i etničkog specificiteta. Način uporabe tih fondova određen je Protokolom kojega organizacije nacionalnih manjina zaključuju početkom svake godine s Odjelom za Međuetničke odnose. Mjesečno, ali i krajem svake godine, organizacije nacionalnih manjina su dužne obrazložiti način uporabe novaca dodijeljenih od Rumunjske vlade.

Pomoću dodijeljenih fondova, ističe se u Protokolu, organizacije

stanovnika pripadnika nacionalnih manjina će biti u mogućnosti odvijati prijeko potrebne aktivnosti za jamčenje, očuvanje, izražavanje, promoviranje i razvijanje kulturalnog, lingvističkog, religioznog, športskog i etničkog identiteta. Na ovaj način, navodi se još u Protokolu, organizacije etničkih manjina iz Rumunjske će postati prisutnije i uočljivije toliko u redovima zajednica koje predstavljaju, koliko i u okviru većinskog naroda.

Lina Tincul

24/11/2010 4:48 / A. M.
Data 16.03.2010

PROTOCOL

Părțile:

DEPARTAMENTUL PENTRU RELAȚII INTERETNICE reprezentat de domnul Attila MARKO - secretar de stat, domnul Negiat SALI - subsecretar de stat și domnul Helge Dirk FLEISCHER - subsecretar de stat și

MINISTERUL CROĂȚILOR DIN ROMÂNIA, organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale, înregistrată prin sentința civilă nr. 10 din 1991 cu sediul în CARPAȚI, str. 1991, nr. 22 tel/fax 021-24220

reprezentată de domnul/doaamna MIHAIL RADAN, președinte,

convin să încheie prezentul protocol în următoarele condiții:

Cap I. Obiectul protocolului:

Art.1) Obiectul prezentului protocol îl constituie detalierea modului de utilizare și de justificare a fondurilor alocate pentru sprijinirea organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, altele decât cele care primesc subvenții de la bugetul de stat în baza dispozițiilor cap. III, respectiv art. 14-22 din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, cu modificările și completările ulterioare, conform anexei nr. 3/13/02a la Legea bugetului de stat pe anul 2010 nr. 11/2009 și anexei nr.1 la H.G. nr.100/2010.

Art.2) Conform prevederilor H.G. nr. 100/2010, anexa nr.1, se repartizează 47.15.37 (mii lei) suma de 47.15.37 mii lei, pentru acoperirea parțială a cheltuielilor organizației, pentru următoarele destinații: cheltuieli materiale pentru funcționarea sediilor organizației și filialelor acesteia, precum și pentru lucrări de întreținere și reparații ale acestora, cheltuieli de personal, cheltuieli pentru presă, carte, manuale școlare și publicații, cheltuieli pentru organizarea de acțiuni culturale, științifice, simpozioane, întruniri ale membrilor conform statutului și alte asemenea manifestări organizate în țară și în străinătate, cheltuieli pentru investiții în bunuri mobile și imobile necesare activității organizației, după cum urmează:

Cap II. Cheltuieli materiale:

Art.3) Cheltuielile materiale sunt următoarele:

1. Chiria și taxa de concesiune aferente sediilor organizației, conform contractelor încheiate în baza reglementărilor legale în vigoare.
2. Impozite, asigurări și taxe pentru clădiri, terenuri și mijloace de transport.
3. Energia electrică, energia termică, combustibili, apă, salubritate, poșta, servicii de telecomunicații, internet, inclusiv pentru funcționarea și întreținerea unui post de radio și/sau televiziune aflat în proprietatea organizației, precum și alte servicii cu caracter administrativ-gospodăresc necesare funcționării sediilor și realizării activităților organizației, conform prevederilor legale.

4. Lucrări de întreținere și reparații pentru:

- a) sediile organizației
- b) mijloacele fixe și obiectele de inventar din patrimoniul necesare funcționării sediilor, realizării activităților organizației, conform prevederilor legale.
5. Achiziții și abonamente la presă, carte și alte publicații.
6. Obiecte de inventar, furnituri de birou și alte materiale consumabile necesare funcționării sediilor organizației.
7. Carburanți, lubrifianți pentru mijloacele de transport proprii și/sau închiriate pentru activitățile organizației.
8. Piese de schimb pentru obiectele de inventar și mijloacele fixe din patrimoniul necesare funcționării sediilor și realizării activităților organizației, conform prevederilor legale.
9. Editare, traducere, tipărire, difuzare pentru: presă, carte, manuale școlare, cu excepția celor asigurate în învățământul obligatoriu, publicații proprii.
10. Închirieri de mijloace și echipamente necesare desfășurării activităților organizației, conform prevederilor legale.
11. Alte achiziții de bunuri și servicii necesare desfășurării activităților organizației, inclusiv costume populare, instrumente muzicale și accesorii pentru ansamblurile artistice, conform prevederilor legale.
12. Acțiuni culturale, științifice, simpozioane, întruniri ale membrilor organizației conform statutului și alte asemenea acțiuni organizate în țară și în străinătate, astfel:
 - a) închirieri săli și echipamente de sonorizare, audio-video, servicii de traducere, spații de emisie radio-TV;
 - b) cheltuieli de amenajare sală și recuzită;
 - c) editare, tipărire și difuzare, materiale de comunicare publică (broșuri, pliante, afișe, bannere, casete audio-video, compact-discuri, calendare, agende, albume, DVD-uri, etc.);
 - d) cheltuieli de cazare, transport, masa sau diurnă, după caz, taxe de participare, precum și alte cheltuieli materiale ocazionate de organizarea și derularea acțiunilor, pentru angajații organizației;
 - e) cheltuieli de cazare, transport, masă, taxe de participare pentru persoane participante și/sau persoane invitate care nu sunt angajate ale organizației;
 - f) taxe de participare/cotizații ale organizației, în calitate sa de membru în organizații neguvernamentale internaționale, nepolitice, ce desfășoară activități în domeniul drepturilor omului și al minorităților naționale;
 - g) premii în obiecte, în bani, onorarii, acordate în cadrul unor acțiuni, conform reglementărilor în vigoare;
 - h) burse de creație pentru artiști și scriitori;
 - i) trasații, cadouri, oferite în limita fondurilor prevăzute în bugetul de venituri și cheltuieli al organizației, aprobat.

Cap. III. Cheltuieli de personal și alte cheltuieli

Art.4) Cheltuieli de personal și alte cheltuieli reprezintă:

1. Salarii și drepturi bănești asimilate acestora, stabilite prin negociere în baza Art. 157, alin.(1) din Codul Muncii (Legea nr. 53/2003, cu modificările și completările ulterioare).
2. Obligațiile aferente drepturilor de salarii și drepturilor bănești asimilate acestora, conform reglementărilor în vigoare.

Nastavak Protokola u sljedećem broju.

SCRISORILE D-LUI CRSTA PETRU

Crsta Petru
Com. Caraşova , nr.262
Jud.Caraş-Severin
Căsuța Poștala nr.35
Oficiul Poștal nr.1
Reșița, jud. Caraş-Severin
E-mail cpmscro@yahoo.com
DATA.....

PENTRU: UNIUNEA CROAȚILOR DIN ROMÂNIA
Domnului PREȘEDINTE
DE LA: CRSTA PETRU
OBIECT: Solicitare pentru dezbaterea publică

Subsemnatul CRSTA PETRU,

Prin prezentă solicit ca instituția pe care o reprezentați în urma voturilor date de comunitatea croată, de mine și familia mea să ne reprezentați în Parlamentul României ca parlamentar pentru minoritatea croată și prin cutuma existentă solicit să anunțați într-o DUMINICA în public ca vă invit la o dezbatere publică în toate localitățile aparținătoare com.Caraşova și a com.Lupac, la o dată stabilită în prealabil prin care vă solicit următoarele:

1. Să arătați cum au fost cheltuiți cele 17.153.700.000.000 (miliarde vechi) pe anul 2009, de către UCR pentru minoritatea croată și să se prezinte în public RAPORTUL DE CHELTUIELI PE 2009?

Suma alocată pentru minoritățile naționale a fost aprobat prin H.G. 396/2009
UCR este instituția de drept public și este obligată să prezinte public și în public RAPORTE DE CHELTUIELI

2.Să se precizeze persoanele care au votat și semnat RAPORTUL DE CHELTUIELI PE 2009 și care au votat și semnat descărcarea de gestiune pe 2009?

3. Dacă pot să se enumere investițiile făcute pe anul 2009 unde și ce s-a făcut?

De precizat că în HRVATSKA GRANCICA ÎN NR.67 OCT 2010 a anunțat că în ședința Consiliului Coordonator din data de 24.10.2010 că Consilierii au venit și cu propunere ca lunar să prezinte oamenilor adunați în fața Primăriei, tot ceea ce face Uniunea Croaților pentru etnicii croați, închei citatu. Pun aceste întrebări și aștept răspunsul parlamentarului care este deputat în Parlamentul României și consilierilor care sunt în Consiliul Local Caraşova, pentru minoritatea croată în virtutea votului care le-a fost oferit de mine și familia mea pentru a mă reprezenta în parlament și consiliu și a vorbi în numele minorității croate unde mă regăsesc cu familia și unde îmi gestionează drepturile mele ca minoritar al acestei țări atât sub aspectul social cât și sub aspectul financiar.

O asemenea dezbatere extrem de constructivă pentru comunitatea croată în care pot să cunoască realizările și problemele reale ale comunității

Cu deosebit respect,
CRSTA PETRU

Crsta Petru
Căsuța Poștală nr.35
Oficiul Poștal nr.1
Reșița, jud. Caraş-Severin
E-mail cpmscro@yahoo.com
DATA..22.11.2010

EXPEDIAT DE LA FAX NR 0255-232063

ADRESA DE PRIMIRE FAX 0255-232146

PERSONALUL ANGAJAT AL UNIUNII A REFUZAT SĂ INREGISTREZE în data de 23.11.2010 PREZENTA SOLICITARE.
Expediat la adresa de E-mail: zhrucr@gmail.com

CĂTRE
UNIUNEA CROAȚILOR DIN ROMÂNIA
D.PREȘEDINTE PROF.DEP. MIHAI RADAN

Subsemnatul CRSTA PETRU, aparținând minorității croate pentru o mai bună cunoaștere a problemelor cu care se confruntă minoritatea croată și o mai bună funcționare a Uniunii, prin prezentă vă aduc la cunoștință următoarele;

Sunt interesat să particip la toate ședințele publice pe care le organizează Uniunea Croaților din România atât la sediul cât și la filialele din teritoriu din județ și în afara județului unde are filiale Uniunea Croaților din România.

De precizat că am solicitat de mai multe ori verbal și prin înscrisuri că sunt interesat de existența acestor ședințe.

De precizat că președintele parlamentar are obligația morală față de mine și familia mea și pentru comunitatea croată pentru următoarele motive:

1.Eu și familia mea am oferit votul din cei sub 500 de voturi dați în comunitatea croată pentru a fi în Parlamentul României.

2.Președintele parlamentar vorbește în numele minorității croate unde mă regăsesc și unde îmi gestionează drepturile mele ca minoritar acestei țări atât sub aspectul social cât și sub aspectul financiar.

În virtutea acestui vot acordat am dreptul să-l solicit și să-l întreb despre modul cum reprezintă minoritatea croată în diferite instituții ale statului și cum a cheltuit cele peste 60 miliarde de lei vechi din anul 2007, până în prezent pentru minoritatea croată unde mă regăsesc și eu.

3.Contactarea mea se poate face la adresele cunoscute s-au să se indice adresă unde se anunță ședințele uniunii.

SCOPUL SOLICITĂRII, este acela de a pune în practică exeperiența și profesionalismul de care dispun și de a lua la cunoștință problemele cu care se confruntă Uniunea și cetățenii minorității croate și nu numai și de a-i ajuta la rezolvarea problemelor cu care se confruntă.

De precizat că în ultimul timp apar tot mai multe solicitări cu tot felul de probleme cu care se lovește cetățenii minorității croate și tot mai multe probleme cu care se confruntă minoritatea croată pe ansamblu.

De precizat că nu am fost și nu sunt beneficiarul anumitor interese personale sau de grup cum există în interiorul acestei organizații pe care personal președintele uniunii le cunoaște și le apără și chiar beneficiază de acestea de mulți ani.

În actuală situație de criză economică a țării, politica dusă de anumiți membri a-i UCR, este una depășită, expirată, populistă, cheltuindu-se zeci de miliarde de lei vechi în multe lucruri inutile, în care nu a beneficiat comunitatea croată așa cum ar fi trebuit.

Sper într-o colaborare fructuoasă în care rezultatele implicării noastre să beneficieze întreaga comunitate croată

Cu respect,
CRSTA PETRU

Crsta Petru
Căsuța Poștala nr.35
Oficiul Poștal nr.1
Reșița, jud. Caraş-Severin
E-mail cpmscro@yahoo.com
DATA..22.11.2010

Se atașează ANEXA 1PAG

CĂTRE CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI CARAȘOVA

D.PRIMAR D.VICEPRIMAR

D.PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ DIN DATA DE12.2010
D.CONSILIERI PARTICIPANȚI LA ȘEDINȚA DIN12.2010

Subsemnatul Crsta Petru, prin prezentă solicit acceptarea de către CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI CARAȘOVA, CA ÎN ȘEDINȚA DIN DATA DE..... 12.2010, să-le fie puse câteva întrebări consilierilor locali (Ghera Nicolae-Caraşova, Bocşan Petru-Caraşova, Hategan Gheorghe-Nermet), al UCR la DIVERSE, după cum urmează :

1. Dacă au cunoștință despre modul cum au fost cheltuiți cele 17.153.700.000.000 (miliarde vechi) pe anul 2009, de către UCR pentru minoritatea croată.?
 3. Dacă au cunoștință despre modul cum s-au făcut investițiile pe anul 2009 în UCR.?
 4. Dacă pot să enumere investițiile făcute pe anul 2009 unde și ce s-a făcut?
 5. Dacă pot să prezinte în public raportul de cheltuieli pe anul 2009 și dacă au votat și semnat aceste cheltuieli și dacă au votat și semnat descărcarea de gestiune pe anul 2009?
 6. Dacă au cunoștință de unde vin fondurile pentru minoritățile naționale?
 7. Dacă au obligația să aducă la cunoștința opiniei publice despre modul cum au fost gestionate sumele de bani ale minorității croate pe anul 2009?
 8. Uniunea Croaților din România face parte ca instituție de drept privat sau public?
 9. Revin cu întrebarea la adresa consilierilor UCR unde nu s-a dat un răspuns.Dacă consilierii UCR au fost și sunt beneficiarii anumitor interese personale în UCR ?
 10. Revin cu întrebarea la adresa consilierilor UCR unde nu s-a dat un răspuns. Dacă se pot depune „petiții” la UCR și daca da: cum unde când și cine raspunde de înregistrarea acestor petiții?
- În data de 23.11.2010. a fost refuzat un document să fie înregistrat.Atășez solicitarea

NOTĂ: **Suma alocată pentru minoritățile naționale a fost aprobat prin H.G. 396/2009**

Pun aceste întrebări și aștept răspunsul înscris a acestor consilieri a-i minorității croate în virtutea votului care le-a fost oferit de familia mea pentru reprezentare în acest consiliu și a vorbi în numele minorității croate unde mă regăsesc cu familia și unde îmi gestionează drepturile mele ca minoritar a acestei țări atât sub aspectul social cât și sub aspectul financiar.
Consider ca au obligația morală față de mine și familia mea precum și pentru comunitatea croată să ofere aceste răspunsuri la întrebările formulate

Cu deosebit respect,
CRSTA PETRU

DATA..11.01.2011...

CĂTRE

UNIUNEA CROAȚILOR DIN ROMANIA

D.PREȘEDINTE PROF.DEP. MIHAI RADAN

Subsemnatul CRSTA PETRU, membru, UCR, prin prezentă vă aduc la cunoștință că lucrez la o lucrare științifică pentru Minoritatea Croată având în vedere că nu am găsit pe situl UCR și nici în altă parte(biblioteca, internet) anumite informații publice și de interes public prin care vă solicit în mod respectuos să-mi eliberați următoarele documente pentru această lucrare științifică care constă în ;

- O copie a membrilor electori a-i Uniunii care au participat la;
- CONGRESE, de la început 1995 – până la ultimul CONGRES.
- DE LA CONFERINȚE NAȚIONALE de la început - până LA ULTIMA CONFERINȚA NAȚIONALĂ 2008

De precizat că până în prezent la nivelul Județului Caraş-Severin și al Uniunii Croaților din România nu sunt publicate tratate/lucrări care să vizeze minoritatea croată sub forma care intenționez să public această lucrare.

Sper într-o colaborare fructuoasă în care rezultatele implicării noastre să beneficieze întreaga comunitate și nu numai.

Cu deosebit respect,
CRSTA PETRU

RĂSPUNSUL LA
SCRISORILE D-LUI
CRSTA PETRU

DOMNULE CRSTA,

- V-am dat toate informațiile și vi le-am trimis la domiciliu; (probabil că n-ați reușit să lecturați tot sau, nu ați înțeles conținutul informațiilor transmise. Cereți ajutoare în acest caz.)

- Răspunsul oficial și transparent la întrebările dumneavoastră este reglementat prin legislația în vigoare și prin documentele oficiale ale UCR-ului. Dacă v-am indica aceste legi precis v-am aduce o mare jignire!

- Calitatea de consilier al UCR-ului, precum și cea de consilier pe lângă prefectul județului Caraş-Severin, pentru care UCR v-a recomandat și ați funcționat până nu de mult, vă fac capabil să cunoașteți răspunsul la toate întrebările pe care le puneți, sau sunteți în situația celui căzut din copac și... ați uitat totul, pe de o parte; pe de alta, nu sunteți cumva ca și miopul: cu cât îi deschizi ochii, el tot mai mult nu vede; sau se prefacă că nu vede. Despre activitatea dumneavoastră științifică nu putem ghici cu ce vă putem ajuta dacă nu ne formulați mai clar problematica de care vă ocupați.

Prof. Mihai Radan